

Piliarka ríbezl'ová (*Nematus ribesii*)

Piliarka ríbezl'ová sa v súčasnosti vyskytuje v podmienkach celej Európy a Severnej Ameriky. Škodí larvy, ktoré vyžierajú do listov oválne otvory a neskôr už obžierajú listy od okraja až po hlavné žily. Na konárikoch častokrát zostávajú z listov iba stopky a čepeľ je zožratá úplne. Prítomné môžu byť aj kôpky trusu, ktoré sa nachádzajú buď na listoch alebo pod krami. Škodca teda spôsobuje značné škody, znižuje úrodu a oslabuje napadnuté kry ríbezlí. Tento druh piliarky škodí na červených a bielych odrodách ríbezlí a na tiež egrešoch.

Zo životného cyklu škodcu je známy aj spôsob prezimovania, a to v zámotku v pôde. Ku kuklieniu dochádza najčastejšie koncom marca alebo začiatkom apríla. Dospelce, ktoré sa od seba v závislosti od pohlavia líšia svojim sfarbením, sa v jednotlivých porastoch objavajú v priebehu apríla. Po oplodnení samičky kladú vajíčka na spodnú stranu listov hostiteľa. Vajíčka sú podlhovasté, oválneho tvaru a majú bielu až zelenkastú farbu. Sú kladené jedno za druhým, čo vytvára efekt retiazky. Larvy sú svetlozelené až modrozelené s čiernou lesklou hlavou a čiernymi bradavičkami na tele. Ich prvý, druhý a jedenásty článok tela môže mať žlté sfarbenie. Pre hrudné nohy je typická čierna farba, sedem párov panôžok je žltej farby. Larvy posledného instaru sú už zelené a nemajú čierne bradavičky. Škodca môže mať dve až tri generácie v priebehu roka. Vo všeobecnosti sa za najškodlivejšiu považuje druhá a tretia generácia, ktorá má aj najpočetnejšiu populáciu.

V jarnom období odporúčame pravidelné vizuálne hodnotenia zdravotného stavu výsadby, ktorých účelom je zistenie výskytu piliarky ríbezl'ovej už vo fáze prvých príznakov. Vhodný je aj ručný zber lariev. Na jeseň je vhodné pod krami vykonať plytkú kultiváciu pôdy. Na monitoring, ale aj čiastočné zníženie populácie, možno využiť žlté lepové dosky. Chemická ochrana sa vykonáva proti larvám už pri zistení prvých symptómov poškodenia listov, najlepšie hneď po odkvitnutí a založení mladých bobúľ. V našich podmienkach je možné pri ochrane pred piliarkou ríbezl'ovou využiť prípravok Steward OPZ povolený proti húseniciam všeobecne. Prípravok treba aplikovať na začiatku liahnutia húseníc v rastovom štádiu 3. listu až po koniec vývoja súkvetia. Nesmie sa používať v čase kvitnutia. Je povolená iba jedna aplikácia za vegetačné obdobie.

Ing. Ivana Bugriová

ÚKSÚP – OOR

12.1.2022